

1. Gedragscode

De scholen van Cadans Primair hebben gezamenlijk een gedragscode opgesteld, om zo een bijdrage te leveren aan het scheppen van een schoolklimaat, waarin ieder zich prettig en veilig kan voelen. De gedragscode geeft duidelijkheid hoe er met alle betrokkenen dient te worden omgegaan.

Een samenvatting:

De gedragscode is in drie regels te vangen:

- * Doe geen dingen bij anderen, die je bij jezelf ook niet leuk vindt.
- * Heb respect voor elkaar, voor elkaars geloofs/levensbeschouwelijke overtuiging.
- * Heb respect voor elkaars eigendom en andermans spullen.

Onduidelijkheid en spanning kunnen we voorkomen door:

- open en eerlijk naar elkaar te zijn en
- vertrouwen te hebben in elkaars bedoeling, in elkaars mogelijkheden
- rekening te houden met elkaars onmogelijkheden.
- Collegialiteit:
- Elk personeelslid ondersteunt ten overstaan van leerlingen en/of ouders de overige collega's. Eventuele verschillen van mening en inzichten worden besproken zonder dat leerlingen en ouders daarbij aanwezig zijn.
- Collega's benaderen elkaar correct. Dit geldt met name als er leerlingen of ouders aanwezig zijn.
- Vertrouwelijkheid:
- Als er gasten aanwezig zijn, wordt er niet over leerlingen of ouders gesproken.

Bespreekbaarheid.

- * Iedere ergernis maak je kenbaar aan diegene, die de ergernis veroorzaakt.
- * Iedere vorm van overschrijding van de gedragsregels wordt gemeld aan al de betrokken partijen en bij herhaling aan de contactpersoon.
- * De contactpersoon kan de vertrouwenspersoon inschakelen.
- * De volgende stap, als de situatie nog niet is geklaard, ligt vast in de klachtenregeling van Cadans Primair.
- * Iedere misdraging van personeelsleden wordt gemeld aan de algemeen directeur.

Achtereenvolgens worden gedragsregels vermeld op een zestal terreinen:

1. seksuele intimidatie en seksueel misbruik.

Onnodige één-op-één situaties worden vermeden, d.w.z. dat een leerkracht niet onnodig met één leerling in een afgesloten ruimte is.

Ongewenst lichamelijk contact wordt gemedan.

2. racisme en discriminatie.

Ieder toont respect voor elkaars geloof, levensovertuiging, afkomst.

Een ieder komt op voor elkaar.

Iedere vorm van racisme of discriminatie wordt gemeld bij de directie.

3. lichamelijk geweld.

We gaan met respect om met elkaar en wijzen dus iedere vorm van verbaal of fysiek geweld af.

Er zijn geen wapens of mogelijk als wapens te gebruiken voorwerpen op school.

4. pesten.

We onderschrijven het landelijk pestprotocol.

Bij pesten volgen we het vijfsporen beleid, waarbij pester, gepeste, ouders, leerkrachten en de zwijgende, toekijkende meerderheid worden betrokken bij de bespreking en de oplossing van het pestgedrag.

5. kleding.

Mensen zijn vrij in hun kledingkeuze, tenzij de gekozen kleding zijn of haar functioneren of dat van anderen belemmert.

Indien iemand zich ergert aan kleedgedrag van een ander is degene, die de ergernis veroorzaakt hierop aanspreekbaar.

6. gebruik internet en website.

Hier volgen wij ons internetprotocol, dat vastgelegd is binnen de Dommelgroep.

2. Het pestprotocol

Het klimaat van de school.

Inleiding

We vinden het belangrijk dat het kind zich veilig voelt binnen onze school, want dat is een belangrijke voorwaarde om zich goed te ontwikkelen. Het schoolklimaat is dan ook een samenspel van orde, rust en regelmaat. We verwachten van de kinderen dat ze respect hebben voor elkaar en dat er niemand wordt buitengesloten. We vinden de sociaal-emotionele ontwikkeling dan ook een wezenlijk aspect van het onderwijs op onze school. Hierbij gebruiken we het programma 'Leefstijl', waarin allerlei aspecten van de sociaal-emotionele ontwikkeling aan de orde komen. We willen in onze school een sfeer creëren van geborgenheid, waarin ieder kind zich thuis voelt.

De scholen van SKIPOS hebben gezamenlijk een gedragscode opgesteld, om zo een bijdrage te leveren aan het scheppen van een schoolklimaat, waarin ieder zich veilig en prettig kan voelen. De gedragscode geeft duidelijk aan hoe er met alle betrokkenen op school dient te worden omgegaan.

Een verschijnsel dat dan ook niet thuis hoort op onze school is pesten. Pesten heeft veel te maken met verhoudingen binnen een groep. Daarom is het niet eenvoudig om een eind te maken aan pesten.

Aanpakken van het pestprobleem betekent meer dan verbieden alleen. Kinderen moeten leren om met elkaar om te gaan zonder de ander te kwetsen.

Wij kunnen hen daarbij helpen. In eerste instantie om de anti-pestregels van onze school goed toe te passen.

Uitgangspunt voor onze school is het landelijk pestprotocol. Hierin is het vijfsporenbeleid opgenomen.

Bij pesten volgen we het vijfsporenbeleid, waarbij pester, gepeste, de zwijgende, toekijkende meerderheid, leerkrachten en ouders worden betrokken bij de bespreking en de oplossing van het pestgedrag.

Het 5-sporenbeleid

Het 5-sporenbeleid staat voor een brede aanpak van het probleem pesten. Een spoorboekje is het 5-sporenbeleid zeker niet. Het geeft niet aan bij welke situatie welke aanpak behoort. De reden hiervoor is dat pesten een complex probleem is en er een enorme verscheidenheid aan peestsituaties en oplossingen zijn, dat het ons inziens onmogelijk is om deze situaties en de daar bij behorende aanpak uitputtend te beschrijven.

Het 5-sporenbeleid geeft aan dat er aan 5 sporen tegelijkertijd aandacht besteed en gewerkt wordt, om te komen tot oplossingen of om te voorkomen dat er negatieve situaties ontstaan,

De 5 sporen komen overeen met de 5 betrokken groepen:

- ~ het slachtoffer
- ~ de pester
- ~ de groep
- ~ leerkrachten
- ~ ouders

Om wat handreikingen te geven om met het 5-sporenbeleid aan de slag te gaan, worden in deze paragraaf met behulp van steekwoorden mogelijke uitwerkingen van het 5-sporenbeleid gegeven. Het onderstaande schema dient als ondersteuning bij deze uitwerking. Voor elk punt wordt per spoor aangegeven wat van belang is.

Het 5-sporenbeleid kent de volgende fases:

1. signaleren
2. analyseren
3. opstellen van plan van actie
4. uitvoeren van plan van actie
5. evaluatie

1. SIGNALEREN

Signaleren van pesten is niet altijd makkelijk. Pesten gebeurt veelal buiten het gezichtsveld van volwassenen. Daarom is het van belang om ook op andere signalen te letten.

Slachtoffer

- gaat niet graag naar school
- gaat contact met andere kinderen uit de weg
- behaalt schoolresultaten onder het niveau van het kind
- is angstig
- kan moeilijk voor zichzelf opkomen
- andere kinderen vragen dit kind niet om mee te doen
- het kind geeft aan dat ze hem pesten
- het kind durft niet van huis naar school te lopen
- lokt andere kinderen uit.

Pester

- wil op de voorgrond treden ten koste van andere kinderen
- heeft snel ruzie met andere kinderen
- kan moeilijk samenwerken
- lokt andere kinderen uit
- houdt weinig rekening met andere kinderen.

Groep

- er gebeuren dingen in de groep waar niet goed de vinger op te leggen is
- de sfeer is niet prettig, druk, geheimzinnig
- de groep vraagt veel van de leerkracht
- er is veel onderlinge concurrentie
- er is veel onderlinge agressie
- het voor elkaar opnemen en elkaar helpen gebeurt weinig.

School

- leerkrachten bemerken dat er gepest wordt
- collega's signaleren pesterijen tijdens het speelkwartier.

Ouders

- de ouders nemen contact op over het pesten
- de ouders maken zich bezorgd over de positie van het kind in de groep.

2. ANALYSEREN

Het analyseren op grond van de signalen is allereerst van belang om te bepalen of er sprake is van pesten of dat er mogelijk andere problemen aan de signalen ten grondslag liggen.

Vervolgens moet per spoor de situatie geanalyseerd worden.

Slachtoffer

- wie is het/zijn het?

- sinds wanneer wordt het slachtoffer gepest?
- wat is de voorgeschiedenis (informatie inwinnen bij andere leerkrachten)?
- in welke vorm wordt er gepest (ook thuis, buiten spelen, via internet, msn enz.)?
- wanneer wordt er gepest?
- wat is de reactie van het slachtoffer?
- wat voor een kind is het slachtoffer?
- heeft het kind extra hulp nodig?
- is het kind ontvankelijk voor hulp?

Pester

- wie is / zijn het?
- sinds wanneer pest het kind?
- wat is de voorgeschiedenis?
- wat is de ernst van de pesterijen?
- in welke vorm wordt er gepest?
- wanneer vinden de pesterijen plaats?
- wat voor een kind is de pester?
- heeft het kind extra hulp nodig?
- is het kind ontvankelijk voor hulp?

Groep

- in welke groep vinden de pesterijen plaats?
- op welke momenten wordt er gepest (bijv. gestructureerde of ongestructureerde momenten)?
- hoe is de sfeer in de groep?
- wat voor leerlingen zitten er in de groep?
- hoe reageren de leerlingen op elkaar?
- wat zijn de vaardigheden van de leerlingen op cognitief en sociaal gebied?
- is er wisselend leiderschap?
- zijn de regels en afspraken in de groep duidelijk?
- hoe is de relatie tussen de groep en de leerkracht?
- wordt er gewerkt in de groep (wat is de motivatie van de leerlingen)?
- zijn er bijzondere omstandigheden van buitenaf (bijv. conflicten in de wijk)?
- zijn er culturele verschillen?
- zijn er specifieke individuele problemen van de leerlingen?

School

- wat is de positie van de leerkracht in de groep (bijv. vaste of invalkracht)?
- is er ondersteuning binnen het team?
- is het een nieuw probleem of bestaat het al jaren?
- welke interventies zijn er al geweest?
- krijg je als school de mogelijkheid om het aan te pakken?
- zijn er contacten met externe organisaties?
- hoe is de relatie tussen school en ouders?

Ouders

- is er onderling contact tussen de ouders (van pester en slachtoffer)?
- staan ouders open om pesten te bespreken?
- zijn zij bereid zich ervoor in te zetten?
- in hoeverre is de thuissituatie van invloed?
- hebben ouders vertrouwen in de school?

3. OPSTELLEN VAN PLAN VAN ACTIE

Aan de hand van gegevens uit de analyse dient nu een plan van actie gemaakt te worden. In eerste instantie is dit een taak van de leerkracht. Van belang is dat er

onderscheid gemaakt wordt in korte termijn en een lange termijn planning. De planning op korte termijn moet gericht zijn op het stop zetten van negatieve handelingen ten aanzien van het slachtoffer.

De planning op lange termijn moet inhouden hoe de sfeer in de groep en in de school te verbeteren is, zodat pesten geen kans meer krijgt. Het plan van actie dient gebruik te maken van de mogelijkheden van alle betrokkenen: de leerlingen, de leerkrachten, de ouders en de school. Het bespreken van het plan van actie met de betrokkenen is van belang om een ieder te laten weten wat de actieplannen zijn. Tot slot is het aan te raden het plan schriftelijk vast te leggen en evaluatiemomenten in te bouwen waarin het plan van actie, indien noodzakelijk, bijgesteld kan worden.

Het plan van actie

Slachtoffer

- veiligheid en vertrouwen bieden
- wel of niet inschakelen van ouders
- wel of niet inschakelen van hulpverlening (schoolmaatschappelijk werkster en sociaal verpleegkundige)
- handhaven plaats in de groep

Pester

- veiligheid en vertrouwen bieden
- wel of niet inschakelen van ouders
- wel of niet inschakelen hulpverlening
- niet enkel afstraffen maar de mogelijkheid bieden om ander gedrag aan te leren.
- pester bewust maken van het pesten
- bespreken met directie/zorgteam
- ouders op de hoogte houden.

Groep

- veiligheid en vertrouwen bieden
- iedereen verantwoordelijk maken; het is een gezamenlijk probleem
- sfeer verbeteren door bijvoorbeeld:
- bespreken van het probleem (als het mogelijk is)
- bespreken wat er moet veranderen
- buitenschoolse activiteiten (bijv. klassenuif)
- opstelling in de klas
- methode van werken
- klassikale sociale vaardigheidstraining.

Leerkracht

- als leerkracht/school stelling nemen tegen pesten
- positionering leerkracht
- hoe ziet de ondersteuning eruit (intern-extern)
- teamverantwoordelijkheid.

Ouders

- gezamenlijk verantwoordelijk
- hebben ouders vertrouwen in de school
- ouderavond organiseren/oudergesprekken
- inzetten van ouders bij schoolactiviteiten.

4. Uitvoeren plan van actie.

Bij het uitvoeren van het plan van actie is het een goede zaak om gebruik te maken van evaluatiemomenten. Verloopt het plan zoals het zou moeten verlopen? Door feedback van de betrokkenen kan in een vroeg stadium, indien noodzakelijk, het een en ander worden bijgesteld.

Activiteiten waaraan tijdens het plan van actie aandacht kan worden besteed:

1. Luisteren naar elkaar.
2. Heb aandacht voor een ander.
3. We stimuleren elkaar op een positieve manier. We dagen daarbij de ander niet uit om grenzen op ongepaste wijze te verleggen.
4. We tonen respect voor de ander door die correct bij de naam aan te spreken. We gebruiken geen bij- of scheldnamen.
5. We beoordelen mensen op hun kwaliteiten, niet op uiterlijk of andere zaken.
6. We streven ernaar iedereen mee te laten doen.
7. Neem elkaar zoals je bent, kijk ook naar jezelf.
8. We respecteren elkaars eigendommen.
9. We ontvangen nieuwkomers op school heel sportief.
11. We benaderen elkaar op een positieve wijze. We lachen anderen niet uit.
12. We praten op een positieve wijze over anderen. We roddelen niet over elkaar.
13. We respecteren het recht op ieders eigen ruimte/territorium. We blijven van elkaar af.
14. Bij een ruzie proberen we de onenigheid mede op te lossen door geen partij te kiezen, maar door partijen tot elkaar te brengen.
15. Na een ruzie UITPRATEN, dat lucht op!
16. Vertel eerst wat je zelf (fout) hebt gedaan tegen de leerkracht.
17. Ook de pester krijgt gepaste aandacht.
18. Word je gepest, praat erover. Thuis en op school.
19. Blijft de pester doorgaan - dan naar de pester toestappen.

Deze aandachtspunten gelden bij ons op school, maar ook daarbuiten!

Het programma 'Leefstijl' vormt de basis van ons aanbod sociaal-emotionele ontwikkeling. Naast het gebruik van het programma 'Leefstijl' hebben we nog een aantal andere mogelijkheden om pestgedrag tegen te gaan:

- Door de wijze waarop wij met kinderen en met volwassenen omgaan, willen we een positief signaal afgeven aan ieder die binnen onze school een rol heeft.
- Op onze school zijn twee schoolcontactpersonen aangesteld, waarbij kinderen en hun ouders kunnen aankloppen voor hulp. De schoolcontactpersonen worden vermeld in de schoolgids en het jaarboekje.
- Ouders kunnen klachtenmeldingen over seksuele intimidatie, seksueel misbruik, ernstig psychisch of fysiek geweld meden bij meldpunt vertrouwensinspecteurs. Hiernaar wordt verwezen in de schoolgids.
- In iedere groep hanteren we de zogenaamde 'drie kapstokregels'. Deze geven heel beknopt aan wat we van de kinderen op onze school verwachten. Met name de eerste regel heeft betrekking op het goed omgaan met elkaar. De drie kapstokregels zijn:
 - o Voor groot en klein zullen we **aardig** zijn.
 - o De school is van binnen een **wandelgebied** en buiten hoeft dat lekker niet.
 - o We zullen goed voor de **spullen** zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen.
- In de school- en klassenregels zijn punten opgenomen die betrekking hebben op de omgang met elkaar. De leerkracht stelt in samenspraak met de leerlingen aanvullende regels op die specifiek voor die groep gelden. Deze regels zijn in de groepen 3 t/m 8 op een duidelijk zichtbare plaats in het lokaal aanwezig.

- Op onze school wordt soms gewerkt volgens de 'no-blame approach'. Hierbij worden klasgenoten ingeschakeld om samen verantwoordelijkheid te dragen voor de gang van zaken in de groep. De intern begeleider zet hierbij samen met de leerkracht een traject uit.
- Het is niet voor alle kinderen vanzelfsprekend dat ze voldoende steun hebben aan de activiteiten die we standaard gebruiken. Daarom is er op onze school ook de mogelijkheid om deel te nemen aan specifieke sociaal-emotionele vaardigheidstrainingen. De volgende trainingen kunnen we aanbieden:
 - o Job en Jessie: een project voor de onderbouw
 - o Tim en Flapoor: voor de middenbouw
 - o Schatjes, katjes, watjes: voor de bovenbouw.
 - o Ik en jij: voor kinderen binnen het autistisch spectrum
 - o Ik – jij : wij samen: op onze school ontwikkeld programma, mede op basis van bestaande programma's
 - o Individuele training: bij specifieke problemen kan een kind individueel begeleid worden a.d.h.v. een speciaal aangepast programma.

Het is ook mogelijk om uit de diverse trainingen onderdelen te gebruiken.

- Daarnaast kunnen we gebruik maken van kennis die op andere (SKIPOS-) scholen en bij het samenwerkingsverband aanwezig is.
- In speciale gevallen kunnen we ouders en kinderen wijzen op externe bureaus die sociaal-emotionele vaardigheidstrainingen, ondersteuning bij het opvoeden en/of speltherapie aanbieden.

We zijn ons er van bewust dat, ondanks alle inspanningen, het niet altijd mogelijk is om elk pestgedrag te voorkomen. We stellen ons wel tot doel om pestgedrag zoveel mogelijk te voorkomen. Als zich dan toch nog pestgedrag voordoet, zullen we alles doen wat binnen onze mogelijkheden ligt om het pestgedrag te verminderen of te stoppen. Hierbij zijn we mede afhankelijk van de rol die door de betrokkenen wordt gespeeld binnen het proces. De kinderen en de ouders zijn, naast de leerkrachten, mede verantwoordelijk voor het doen slagen van alle inspanningen.

3. Extreem gedrag: Zorgvuldig handelen bij conflicten.

Doel:

- Een duidelijke en eenduidige lijn van aanpak in de hele school.
- Bij informatie naar buiten en in voorkomende gevallen naar ouders en derden, duidelijkheid bieden over de manier waarop wij met de leerlingen werken.
- Een sfeer van veiligheid bieden voor zowel de leerlingen als het onderwijzend personeel.

Uitgangspunten:

- Soms heeft een leerling moeite met een door volwassenen gestructureerde omgeving.
- Het sociaal functioneren van een leerling kan soms 'schraal' en negatief gekleurd zijn. Het is dan ook belangrijk dat de volwassenen binnen de school proberen een warme en relationele band met hem aan te gaan.
- Vanuit het 'schraal' en soms negatief gekleurd functioneren van een leerling kunnen conflicten ontstaan, waarbij door ons gehandeld zal moeten worden, voornamelijk verbaal, maar indien nodig ook fysiek.
- Soms kan bescherming nodig zijn van leerlingen tegen 'acting out' gedrag van een andere leerling.
- Als we fysiek moeten ingrijpen, moeten we dat zoveel mogelijk doen zonder de relatie met de leerling en/of de ouders te beschadigen. Daarmee worden hoge eisen gesteld aan onze professionaliteit en zelfbeheersing.
- Het gezamenlijk en consequent optreden en toepassen van de regels biedt zowel de leerling als ons een duidelijk en veilig kader.

Voor een goede afweging van ons handelen is een nadere typering van de bedoelde leerlingen gewenst:

1. De leerling met een conflictgerichte dominante karakterstijl, die zich weinig gevoelig toont voor welke autoriteit dan ook en die zich in hun groep zeer dominant opstelt en zich zeker voor hun groepsgenoten niet 'te kijk' wil laten zetten.
2. De leerling die angstig is in sociaal opzicht, die zich niet assertief kan opstellen en zich langzaam laat voeren tot vormen van heel agressief gedrag en die kan 'exploderen'.
3. De leerling met uit zijn binnenste opborrelende, niet door zichzelf te beheersen driftbuien, welke zich grillig en onvoorspelbaar manifesteren, vaak zonder invoelbare relatie met actuele omgevingsfactoren.

N.a.v. bovenstaande typering zien we als meest opvallende gedragingen: nauwelijks gevoelig voor correcties, vormen van actief verzet b.v. erop los slaan, vernielzucht, extreem schelden/bedreigen, vormen van passief verzet: nauwelijks communiceren met de omgeving en zich niet inzetten.

Doordat de problematiek van leerlingen zo verschillend kan zijn is het bijzonder moeilijk om een volstrekt eenduidig pakket van handelingen te omschrijven. Dit protocol van handelen bij conflicten geeft dan ook een aantal **richtlijnen en minimumvoorwaarden** waaraan onze handelingen moeten voldoen:

1. Slaan met handen of voorwerpen is verboden, evenals schoppen. Het zijn machtsmiddelen, welke door de leerling worden ervaren als aantasting van zijn lichamelijke integriteit; het is slecht voorbeeldgedrag en zal in veel gevallen ten koste gaan van de relatieopbouw met de leerling.

De enige uitzondering op deze regel kan zijn het onmiddellijke en grote gevaar, dat een leerling zelf, zijn medeleerlingen of een medewerker ernstige lichamelijke schade kan oplopen. Dan nog wordt eerst geprobeerd de leerling vast te pakken, zoals omschreven onder punt 5.

2. Conflicten dienen professioneel, vanuit een emotioneel neutrale houding van de volwassene te worden aangegaan (neutrale afgrenzing).

Als je als medewerker zelf kwaad/geladen bent, wees dan erg voorzichtig met het aangaan van zware conflicten. Trek je terug wanneer je te emotioneel wordt en grijp in of neem het over als je ziet dat dit een collega overkomt. Een leerling beschouwt zich op zo'n moment als gelijkwaardig. Hij kan ervan genieten of alleen maar angstiger worden.

3. Voorkom een machtsstrijd, zeker wanneer het een gebeurtenis in het openbaar betreft. Neem de leerling apart en voer buiten de groep een gesprek. Voorkom dat meerdere leerkrachten tegelijkertijd het gesprek voeren!

Realiseer je dat in zijn algemeenheid een machtsstrijd met een leerling berust op de misvatting dat de relatie gelijkwaardig is; je moet er dus altijd 'boven' staan.

Eis niet altijd op het moment je gelijk, maar neem als het nodig is gerust een 'momenteel' verlies. Kom er echter altijd, eventueel met een andere collega, directie of met ouders op terug.

4. Eis te allen tijde een correcte houding van een leerling t.o.v. jezelf, de collega's en de medeleerlingen.

Accepteer nooit kleinerende bijnamen, reageer altijd op schelden en handtastelijkheden. Doen er zich situaties voor die niet direct corrigeerbaar zijn, kom er dan altijd later op terug. Wacht hiermee niet te lang! Je bevestigt daarmee het formele aspect van de ongelijkheid in de relatie volwassene – jongere en schept een kader waaraan leerlingen in de rest van hun gedrag kunnen refereren.

5. Gebruik een fysieke aanpak alleen in uiterste noodzaak. Doe dit adequaat, correct en respectvol. Zorg ervoor dat de leerling zo weinig mogelijk pijn heeft. In sommige gevallen bereik je dat het beste door met meerdere mensen tegelijk in te grijpen.

Met een fysieke aanpak bedoelen we bewuste lichamelijke handelingen, die ervoor moeten zorgen dat een situatie weer beheersbaar wordt.

Het kan gaan om:

Het verplaatsen of op zijn plaats/in een ruimte houden van een leerling. Dit alleen als er sprake is van een bedreigende situatie voor zowel de leerling als zijn omgeving. Doel hierbij is het gevaar te keren.

Schat in of je voldoende overmacht hebt om niet in een vechtpartij terecht te komen. Haar er een collega bij. Leg steeds uit wat je gaat doen en waarom. Dreig niet en ga niet in discussie. Schreeuw niet omdat dat een uitdrukking kan zijn van je eigen onmacht. Pak een leerling bij voorkeur aan de hand of mouw. Lukt het niet, til de leerling dan met overmacht op.

Wees voorzichtig met een plots opkomende angst bij een leerling, voorkom traumatische referenties of kat-in-nood reacties. Maak een inschatting of het gaat om echt of gespeeld manipulatief gedrag. Laat de leerling eventueel een vluchtweg open.

Bij geval van een eerder conflict in de klas (b.v. veroorzaakt door herhaaldelijk niet willen luisteren/weigeren opdrachten uit te voeren) waarna de leerling de klas weigert te verlaten, wordt niet voor deze fysieke aanpak gekozen. Of er moet sprake zijn van een ernstig bedreigende situatie ten koste van de medeleerlingen.

In het kort houdt het protocol van handelen in deze situatie het volgende in:

1. Herhaaldelijk vraag je de leerling de klas te verlaten. Je legt uit waarom en wat er achtereenvolgens kan gebeuren als hij niet reageert. Neem hierbij een zo neutraal mogelijke houding aan.
2. Reageert de leerling niet dan roep je de hulp in van een collega. Je collega is neutraal en reageert als zodanig. Je collega vraagt de leerling nogmaals de klas te verlaten.

Er kunnen nu twee situaties ontstaan:

- De leerling verlaat alsnog de klas: de leerling moet een serieus signaal krijgen dat zijn gedrag niet toelaatbaar was. Later volgt een gesprek tussen leerkracht en leerling en eventueel de directie. Dezelfde dag worden ouders op de hoogte gebracht.
- De leerling verlaat de klas niet: er volgt een bericht naar de directie.

Deze neemt contact op met de ouders en de leerling wordt geschorst.

Een leerling dient bij een ongecontroleerde agressie-uiting gestopt te worden door eenieder die dit ziet gebeuren. Ook daarbij is vastpakken, vasthouden, eventueel neerleggen toegestaan, het liefst met zoveel mogelijk overmacht.

Overdenk dat bij dit soort leerling er ook nog de mogelijkheid van een vluchtweg, afkoelen en dan uitpraten kan bestaan. Alleen als er een duidelijk gevaarlijke situatie ontstaat grijp je fysiek in.

6. Meld bovenstaande conflicten zo snel mogelijk bij de directie.

Conflicten waarbij je het gevoel hebt dat je zwaar fysiek hebt ingegrepen worden vastgelegd door middel van het incident-meldingsformulier. Dit formulier wordt gebruikt ter evaluatie van je handelen, ter informatie van de ouders en ter bespreking met de leerling, met jou en de directie. Het is verstandig dit formulier ook te gebruiken bij conflicten, die weliswaar niet met fysieke aanpak gepaard gaan, maar toch in jouw ogen op een anderszins beschadigende manier naar jou, een collega of medeleerlingen verlopen.

n.b.: Dit formulier dus ook invullen als de situatie goed is opgelost en afgewerkt!

7. Na een conflict waarbij fysiek is ingegrepen altijd contact opnemen met de ouders, liefst nog voor de leerling thuis is.

Vertel wat er is gebeurd, waarom je zo hebt ingegrepen en wat er verder gebeurt:

Welke afspraak en/of sanctie. Als je de zaak nog niet besproken hebt, geef je aan dat dit alsnog gebeurt en dat je hierover opnieuw zult berichten.

Bescherming aansprakelijkheid leerkracht.

Wanneer een leerkracht door ouders aansprakelijk wordt gesteld voor het ingrijpen in een conflictsituatie om welke reden dan ook, wordt de procedure gevolgd zoals die omschreven is in de klachtenregeling. Uiteindelijk kan de klacht aan de interne klachtencommissie worden voorgelegd, die een beroep kan doen op de deskundigheid van de Klachtencommissie KOMM. De klachtencommissie doet een bindende uitspraak.

Het bevoegd gezag blijft eindverantwoordelijk en zal als zodanig de aangesproken rechtspersoon zijn bij een schadeclaim.

‘Handelen bij kinderen die van school weglopen’.

1. Indien een leerling zonder toestemming de school verlaat, meldt de leerkracht dit onmiddellijk telefonisch aan de ouders. Indien de leerkracht niet in de gelegenheid is om zelf te bellen, draagt hij dit over aan een collega die daar wel toe in de gelegenheid is.
2. Vraag de ouders om te melden als de leerling thuis is.
3. De leerkracht nodigt de ouders uit voor een gesprek op school. De leerkracht schetst de ernst van de situatie en de gevolgen die dat heeft voor de inzet van personeel. De leerkracht bespreekt met de ouders de vervolgstappen.
4. Na dit gesprek volgt een gesprek met het kind, samen met de ouders en de leerkracht. Het kind wordt op de hoogte gesteld van de afgesproken vervolgstappen.
5. Bij herhaling wordt het kind buiten de klas onder toezicht geplaatst. Hierbij krijgt het kind een taak toebedeeld, waaraan hij/zij moet werken. Leerkrachten die geen groep hebben, krijgen de taak om toezicht te houden.
6. Indien het probleem regelmatig voor blijft komen, worden de ouders opnieuw uitgenodigd voor een gesprek op school. Hierbij wordt gewezen op de te grote claim op de tijd van personeel, hetgeen ten koste gaat van ander werk. Grenzen worden gesteld. Ouders wordt gewezen op ondersteunende instanties, waaronder maatschappelijk werk.

